

 Landstinget DALARNA Ägare: Vårdhygien	Dokumentets Titel Virusorsakad gastroenterit inom vården	
	Framtaget av (förf) Anders Lindblom	Dokumentkategori: PM
Gäller för: Landstinget Dalarna Dalarnas kommuner	Godkänt av Anders Lindblom	Gäller fr.o.m. – t.o.m. 2010-12-01 – 2013-12-31

Virusorsakad gastroenterit inom vården

Diarréer på sjukhus och sjukhem kan spridas okontrollerat under lång tid om inga åtgärder vidtas. Utbrott orsakade av rota- och calicivirus är de som har störst vårdhygienisk betydelse. Spridning av tarmbakterier som t ex salmonella mellan patienter är sällsynt på vårdavdelningar, eftersom smittan då oftast är livsmedelsburen.

Vid första misstanke på virusorsakad gastroenterit ska Vårdhygien kontaktas. Målet med hygienrutinerna är att förebygga smitta i vården. Symtomen skiljer sig åt beroende på vilket virus som orsakat utbrottet.

Calicivirus (Norovirus, Sappovirus) även kallad vinterkräksjuka.

Plötsligt insättande explosiva kräkningar, ofta utan föregående sjukdomskänsla. Frekventa diarréer. Feber, huvudvärk, buksmärter är vanliga. Varaktighet oftast 1-2 dygn. Personal insjuknar i samma omfattning som patienter. Kortvarig immunitet. Virus kan utsöndras i faeces i veckor efter tillfrisknandet, men smittsamheten är då liten.

Rotavirus.

Hos vuxna: diarréer och ofta, men inte alltid, kräkningar. Hos barn: frekventa diarréer, feber och kräkningar. Varaktighet upp till 1 vecka. Personal har god immunitet, varför endast ett fåtal insjuknar.

Spridning: Fekal-oral kontaktsmitta, exempelvis via händer och livsmedel.

Droppt-kontaktsmitta: explosiva kräkningar och diarréer duschar ner föremål inom armlängds avstånd. Smitt dosen är 10-100 viruspartiklar, i diarré finns mer än 10.000.000 partiklar/gram. Virus överlever i veckor i miljön.

Basala hygienrutiner

Vid all kontakt med patienten (detta gäller alla personalkategorier).

Desinfektera händerna med handsprit före och efter patientkontakt! Bra handdesinfektion kräver kortärmad arbetsdräkt och att man inte bär klocka, ringar eller armband på sig.

Efter kontakt med kräkning/avföring: **Tvätta händerna** med tvål och vatten. Låt torka. Desinfektera. **Avföring från en infekterad individ innehåller mycket stora mängder virus.** Endast desinfektion med handsprit är ej tillräckligt. Använd **handskar** i kontakt med kräkning och avföring. Desinfektera händerna när du tagit av handskarna.

Använd **patientbunden plastförkläde/skyddsrock** vid direkt kroppskontakt med patienten och patientens säng. Plastförkläden är engångs. Skyddsrockar byts varje dag och när de är fuktiga.

Byt arbetskläder dagligen. Tag aldrig hem arbetskläder för tvätt.

Desinfektera händerna innan du lämnar rummet.

Patient på akutmottagningen med misstänkt smittsamma diarréer/kräkningar:

- Mottagande sköterska lägger patienten på enkelrum med egen toalett
- Håll dörren stängd
- Patienten får inte lämna rummet
- Märk rummet med skylt STOP
- Kontakta infektionsjouren
- Vid inläggning ska patienten om möjligt beredas plats på infektionsklinik
- Om patienten inte kan beredas plats på infektionsklinik måste inläggning ske på enkelrum med egen toalett på annan klinik.

Inneliggande patient som insjuknar med misstänkt smittsamma diarréer/kräkningar:

- Kontakta Vårdhygien
- ”Stäng rummet”, dvs håll dörren stängd
 - avdela ett fåtal medarbetare till att sköta dessa patienter
 - märk rummet med STOP
- Patienten bör inte lämna rummet
- Avdela en toalett till patienten
- Flytta inte patienten till annat rum
- Flytta inte de patienter som ligger på samma rum. De måste betraktas som redan smittade.
- Lägg inte in annan patient på det rum där patienten ligger
- Om personal, eller patienter på andra rum, insjuknar, beslutas om intagningsstopp på avdelningen i samråd med Vårdhygien.

2007-01-02

Marianne Janson
Hygiensjuksköterska
023-49 02 75

Anders Lindblom
Hygienläkare